

Martina Oravcová

Ovplyvniť to môžeme jedine my

Esej v rámci projektu "Odhaľ nácka", organizovaného Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, dvojtyždenníkom antifašistov Bojovník a Friedrich Ebert Stiftung, zastúpením v Slovenskej republike

Každému z nás, kto sa snaží aspoň trochu zaoberať tematikou vojny, je Nicholas Winton známy. Bol to britský maklér a humanitárny pracovník, ktorý sa zaslúžil o záchranu 669 životov hlavne židovských detí z predvojnového Česko-Slovenska. Existuje niekoľko filmov, ktoré zobrazujú tento jeho hrdinský skutok. Veď nakoniec aj ja som sa o ňom dozvedela práve vďaka filmu z roku 1998 „Všetci moji blízki“. Doteraz, keď si naň vôbec spomeniem, prebehnú po mne zimomriavky. Mnoho ľudí ale absolútne netuší o existencii človeka menom Aron Grünhut. Popravde, ani ja som o nej nevedela. Rodák z Bratislavy, narodený 31. marca 1895. Bol jedným z ôsmich detí prešporského hostinského Viliama Grünhuta a jeho drahej manželky Fani Weiszovej. V budúcnosti funkcionár a obchodník židovskej obce. Exportér potravín zo Slovenska do Európy. A presne vďaka tejto funkcii mal možnosť vidieť všetky tie zverstvá, ktoré sa chystali na Židov. Pretože aj on bol jedným z nich, rozhodol sa, že musí niečo spraviť, keďže by mohli byť v ohrození aj životy jeho vlastnej rodiny. Spravil to najsprávnejšie rozhodnutie – začal konať. Ako prvá sa mu podarila uskutočniť záchrana židovskej skupiny, ktorá mala 28 členov. Členovia tejto skupiny boli z Kittsee a vďaka tomu, že ich Aron dostal na Slovensko, vyhli sa koncentračnému táboru Dachau. Potom sa pripojil k Wintonovi. Postaral sa o prepravu židovských detí z Bratislavy, ktoré sa potom napojili na Nicholasov transport. V júli roku 1939 sa mu podarilo prepraviť najväčší počet utečencov do Palestíny.

Ďalej si podme niečo povedať o Oskarovi Gröningovi, ktorého mnohí poznajú pod prezývkou „Účtovník z Osvienčimu“. Ako nemecký dozorca mal tú moc, že pomáhal pri rozhodovaní o osudoch Židov a to tak, či pôjdu do plynovej komory, alebo budú vykonávať nútené práce. Podieľal sa na smrti vyše 300-tisíc Židov. Za tento svoj chladný a odporný čin bol v júli roku 2015 odsúdený na 4 roky väzenia. Po rozsudku sa však odvolal a tvrdil, že cíti vinu voči židovskému ľudu, že bol v oddiele, ktorý tie zločiny spáchal, ale bez toho, aby však on sám bol páchatelom. Židovský národ prosil o prepáčenie a pána Boha o odpustenie.

Žiaľ, ani na takejto nepeknej minulosti sa mnohí stále nepoučili. Doteraz sa medzi nami nachádzajú ľudia, ktorí sa prikláňajú k hitlerovskej myšlienke a popierajú holokaust. Nedá sa mi nespomenúť pán Mariána Kotlebu, ktorému nepomohlo ani to, že v roku 2006 bolo jeho neonacistické politické hnutie (Slovenská pospolitost') rozpustené Najvyšším súdom Slovenskej republiky práve kvôli jeho známym extrémistickým politickým tendenciám a rozporu s Ústavou SR. Oslavuje Jozefa Tisa a Slovenský štát. Najznámejší ale podľa mňa je pre doslovnú nenávisť voči Rómom. Jeho voliči sú buď ľudia, ktorí ho ako prvovoliči volili zo zábavy, alebo sú to ľudia, ktorí sú presvedčení, že jeho zmýšľanie je to najsprávnejšie. Toto je smutná realita. Sama som už čelila niečomu takému. Môj bývalý priateľ bol Róm. Bol slušný, nikdy nikomu neublížil. Raz sme tak išli po pešej zóne u nás v meste. Držali sme sa za ruky, potichu sa rozprávali. Prechádzali sme okolo lavičiek, na ktorých sedeli dvaja relatívne starí muži. Ani len sme sa na nich nepozreli, neboli sme hluční a vôbec nijako sme na seba neupútavali pozornosť. Vtom ale začali na môjho bývalého priateľa vykrikovať „Čierna huba“ alebo „Takí ako ty patria do koncentráku“. Bolo na ňom vidieť, že ho to skutočne veľmi zamrzelo, aj keď sa vždy snažil takéto bolestivé výkriky ignorovať. Obaja sme ticho pokračovali ďalej. Na nasledujúcej lavičke sedela pani, ktorá je v našom meste známa ako veľmi zvláštna osoba, ktorá sa celé dni prechádza a rozpráva sa sama so sebou. Išli sme okolo nej a ako ste asi pravdepodobne predpokladali, aj ona začala vykrikovať nenávistné slová. Presne vtedy som si uvedomila, že Slovensko je na tom asi ešte horšie, ako som si myslela. Veď

nezabúdajme na to, že niektorí stále verili liečebným metódam pána Kotlebu, ktoré majú údajne vyliečiť covid. Veľmi známa mladá osoba, ktorá sa ľuďom veľa krát vybaví, keď spomenieme Mariána, je aj Lívia Pavlíková. Na jej Instagrame si pravidelne uťahuje z feminizmu, z LGBT komunity a mnohého ďalšieho. Bezpochyby, najikonickejšie video, v ktorom vystupuje, je video z Košického dúhového pochodu. Ľudia sa tohto pochodu zúčastňujú preto, aby vyjadrili podporu tejto komunite a chcú, aby si konečne boli všetci rovní. Lívia sa ale rozhodla, ako je napísané v popise videa na YouTube, že bude čeliť argumentom týchto ľudí. Vo výsledku však ale konfrontovala účastníkov otázkami „Koľko pohlaví existuje?“ a „Islam alebo práva homosexuálov?“. Naozaj chceme žiť vo fašistickom Slovensku? Ovplynúť to môžeme jedine my.